

TBMM
HAKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7691
Tarih : 01.10.2024

17323

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim 01.10.2024.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Botan Bölgesi olarak tanımlanan, Şırnak ve ilçelerinin bulunduğu coğrafya yıllardır kamu otoritesini elinde bulunduran, gelmiş geçmiş tüm iktidarlar tarafından bir "tehdit" olarak algılanmış doğası zaptu rapt altına alınmaya çalışılmıştır.

Devreye konan çevre yıkımı politikası sonucu termik santraller, güvenlik barajları inşa edilmiş, petrol arama faaliyetleri sonucu Cudi ve Gabar Dağı delik deşik edilmiş, kum ve kömür ocaklarıyla doğal yaşam tehlikeye sokularak çevreye onarılamaz zararlar verilmiştir.

Son olarak yıllardır dile getirilen, ayrıntılarının kamuoyu ile paylaşılmadığı Dicle Nehri üzerine kurulacak olan Cizre Barajı ve Hidroelektrik Santrali (HES) projesinin hayata geçirilmesi için çeşitli adımlar atılmıştır. Söz konusu barajın Şırnak Merkez'e bağlı Kasrik Beldesi ile Cizre ilçesinin bağlı Kurtuluş Köyü arasında inşa edileceği tarafımıza ulaşan bilgiler arasındadır. Devlet Su İşleri'nin (DSİ) inşaat alanı içinde bulunan 255 parseli acele kamulaştırıldığı, barajın yapılacağı köylerde bulunan yurttaşlara şifahen köylerini ve evlerini terk etmeleri gerektiğinin bildirildiği de ortaya çıkmıştır.

Yapılması planlanan Cizre Barajı'nın sınırları içinde kalacağı belirtilen Kasrik Boğazı, 04 Mart 2020 Tarihli ve 31058 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde "Kesin Korunacak Hassas Alan" olarak tescil edilmiştir. İlgili yönetmeliklerde Kesin Korunacak Hassas Alan şu ifadelerle: "*Bölgesel, ulusal veya dünya ölçeğinde olağanüstü ekosistemlerin, türlerin, habitat ve jeolojik jeomorfolojik özelliklerin*

korunduğu, genel olarak insan etkisi olmadan meydana gelmiş, insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan alanlar” tanımlanmıştır.

Kasrik Boğazı ve çevresi doğal sit alanı olmakla birlikte geçmişi M.Ö. 4000 yıllarına dayanan, Asur ve Guti İmparatorluklarının yaşadığı ve içerisinde su bentlerinin, kanalların, köprülerin ve kabartmaların bulunduğu tarihi bir bölgedir. Ayrıca çok sayıda endemik bitki türünün olduğu varlığı tehlike altında bulunan, koruma altındaki hayvanların yaşadığı bir alandır.

Öte yandan su ihtiyacını büyük bir bölümünü Dicle Nehri’nden karşılayan Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nde yapılacak baraj sonrası su krizinin açığa çıkacağı, Ortadoğu coğrafyasında halklar arasında büyük sorunların patlak vereceği de hesaba katılması gereken bir başka gerçekliktir.

Bu bağlamda;

- 1) Dicle Nehri üzerinde kurulması planlanan Cizre Barajı ve HES projesi için 2019 yılında düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ED) raporu yeniden düzenlenecek midir?
- 2) Söz konusu barajı kurulacağı bölgede doğaya vereceği zararlar hakkında bakanlığınızın görüşü nedir?
- 3) Baraj yapım projesi esnasında Dicle Nehri’nde ve etrafındaki canlı yaşamının tehlikeye gireceğinden haberdar mısınız?
- 4) İnşaat sırasında dinamit patlatmak gibi yöntemlerin de kullanılacağı hesaba katıldığında oluşacak olan hava ve toprak kirliliğinin farkında mısınız?
- 5) Cizre Barajı’nın bölgenin elektrik ve su ihtiyacını karşılamak dışında güvenlikçi politikaların sonucu mu inşa edilecektir?
- 6) Söz konusu Baraj projesinin yaratacağı çevre tahribatında sorumluluğu kime ve hangi kuruma aittir?
- 7) Köylülerin evlerini terk etmeleri gerektiği bildirimi yapılmış mıdır? Evleri barajın çalışma kapsamı alanına giren köylüler için konut yapılacak mı?
- 8) Yapılacak konutlar belirlenmeden köylülere evlerinizi terk edin iddiasına yönelik bir açıklama yapacak mısınız?
- 9) Köylülerin geçim kaynakları olan barajın çalışma alanına giren arsalara yönelik bir alternatif oluşturacak mısınız?
- 10) Konut talep eden köylülere yönelik nasıl bir çalışma yürütülecektir? Yapılacak konutlar nerde ve ne zaman yapılacaktır?